

Nr 100
25 127; F... 0502736
KRS 0000...
Nr r-ku 02 1090 1506 0000 0000 5002 0244

Kamińska
10 Brodnica

Brodnica

++
Kamińska Elżbieta
„Kalinia”

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

Kamińska Elżbieta

J: K: 373/393 Pom.

Brodnica A K

I./1. Relacja *k. 1 s. 1-2*

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora

II. Materiały uzupełniające relację *k. 1 s. 1*

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) *k. 2 s. 1-3*

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945

III./5. Inne ...

IV. Korespondencja

1). koresp. k. 5 s. 1-10

V. Nazwiskowe karty informacyjne *k. 14*

VI. Fotografie *dział ikonografii*

Relacja wstępująca:

Relacja Elżbiety Kamińskiej, Brodnica X 1878 r.,

mps. onyp. (Arch. Elżbiety Sawackiej)

k.1

8.3.1917 - Starosypia
Michał, Dominika z Gaiów
jaka mieszkank
redni

Brodnica
300

przedwojenny do 1.9.39
zawodowa - udzielanie korepetycji, 2 lata wamryickhe
939 - praca biurowa w hurtowni art. spożywczych i mas

okupacji do maja 1945
szynkła "Bodenant" 1940-1943
ta biurowa - Otto Meyke Handel opatem i spedycja - 1
miej 1943 H.K. Armia Kraj. Przyniesła odbierał p. Jans

parostan jego stopnie, ani przedostaniem
elina odbieranie i przekazywanie party tzn. listów, ka
ispywanie na przesmyk w kilkumiesięc odbiżkach różnyh
okresów p. Jansbovskiego
zostatyśmy z sioś amentowane, chociaż codziennie
dzieratyśmy. Nie sypiatyśmy w domu, a z pracy
przeny do różnyh lokamy, albo na zabiegi,
pba zardziejamy to kum, że nie miatyśmy żadnego
grupy O.B.K., a p. Bieleniowska, ani p. Jansbovski nie u

Materiały uzupełniające relację: Kaminiśke Elżbieta

Notatki biograficzne o Elżbiecie Kaminiśkiej sporządzone
na prośbę p. prof. Elżbiety Zawackiej, b. d. rękopis.

Materiały dot. okresu okupacji (1939 - 1945):

Kamińska Elżbieta:

Relacja o działalności konspiracyjnej Władysławy
Uleńiewskiej napisana przez Elżbietę Kamińską,
modnica, b. d. rękop. ksero.

k. 2

ane osobiste

Zielniowska Władysława

Zamordowana w Warszawie w Brodnicach w grudniu 1944 roku podczas przesłuchania, pochowana gdzieś pod murem, pocięto jej piersiowo na cmentarz parafialny. Lekarskie oględziny przeżyły pogłosem o nekrotycznym samobójstwie i kretacenie - nie wiem. Była inteligentna, można było rozmawiać z nią na różne tematy. Wyrażała się poprawnie, w miarę opinie i poglądy, oraz wrażliwość na zamierzona charakterystyka osobowości: głęboki patriotyzm, wieloletnie doświadczenie, odwaga, skupienie, powściągliwość i poczucie obowiązku, umiarkowanie i trzeźwość i postać, uszanowanie, precyzja, dokładność i ogromne poczucie obowiązku. Wierzyła w siebie razem z siostrą Martą, która w przesłuchaniu Władysławy, była otwarta i jasna. Pamiętam p. Martę, który opowiadała, że aby poprawić miś w czasie kolejnych odwieżeń w tych sympotyzach, że Pani, jako wyznajcą kary i tortur dla Niemców, była im parafolką w tylnym części ciała i martwa.

po okupacji:

p. Zielniowska spotkałam się, kiedy zostaliśmy z siostrą jako marynistki w Badenauie w Brodnicach, na...

pracovníci při chci. Voprosila o metychniastove z
e etrymata
m take, postare, z dnuona, - zaimporovata mi
o podkise. z kilkanasir z etrudinomych tam Odeh
a tak postepita. Trovat praiser rygosz na roba
ier, - a tu byla prava Tatre / robitysiny odpiry z
yptylch, i katastrofalnych na dnkach praxtoro, v
ego, nie majze pojzia do vsego to kienom potrel
ptylch, jaznych pomieszenach, na misysm, i
nie. z p. Zidenewke rozstalyiny is, ale styr
ostata skiero vane pmer Arbeitsamt jako praso
sne do febyki v Bydgoszem - Fordow, do ked woda
ckata, znowze tmdy, nie rygody tak po co pod
i pracy, ale zostata siema sobi
em chyba znajomi postarali - is dle iny o pracy
o zakladzi wberpiersi. Byla bardzo bieglu v p
o ryck i stadata dobre jez. niemiernim.
vovras, po zvolenim mine jako Polki z Bodenamt
rostatam o przyratney firmie Spedyja i Handel opatem
1945 zwerbowała przez kolezanku do a. k. rozpustam
s o konspiracji rownie z p. Zidenewke. Bruno, v k
rostatam odviedkali tisiri klienti, vse stuzilo jako
oktovy. Etymyngvatom od p. Zidenewkej rone kartki
se zery vovras o mekazvratam se chyba wberpiersi

na p. Biedniowska zainymponowała mi się swoje chęci
rosie, kiedy na przesłanie Niemców, odrzuciła katępską
yjsz opisania jej na Gott Niemieckę Volkshilfs in
bercho nieluzni zdobyli się na odnowę i to znowu znikła
chiny z obawy przed przesładowaniami One została, zde
i wszelkie konsekwencje

W 1944 zostałyśmy zmuszone ^{juho Polki} do chodzenia do pracy
do kopania rowów przeciwlotniczych, gdzie było
kilka zdjęć z tej pracy. Na jednym jest Niemiec z
kierownik tego odcinka robot, jak pytałoby z roz
antyhitlerowie. Treść jest nas to dobre. Często się zatrzym
wanej grupie i rozmawiał z nami. Byłyśmy zdezorientowane, że
właściwie, pytając się nie pochlebnie o Hitlera. Hitlerowiec
wspomniał o swojej ewolucji nas a krótkośmy do swoich zaję
a rozprytkie dni tygodnia.

W tym tygodniu, kiedy jeszcze nie można było przewidzieć
ki p. Biedniowska była to niespokojna, jakby przes
ganie

owaino rozpowstały się od wykrycia przez Jagd komuna
i Pokrzydło w reżimie pięć gwiazdek zdaje się o nos
, dwiżek zapasów zgromadzonymi lekarstwami, bander
muków. Ze o tej akcji O.G.K. nie było przedziałem, dep
rietem się po aresztowaniu

elona elon p. Biedniowska miała pomnik z napisem

respondencja: biuro, co: Kaminiśko, Elżbieta:

wpis z listu Józefa Jaca, kuzyna „Kalinę” -
Kaminiśkiej, Kraków, 12.12.1985r. rps. onp. k. 1

list Elżbiety Kaminiśkiej do p. prof. E. Zawackiej,
Brodnice, 19.3.1987r. rps. onp. k. 1

list Elżbiety Kaminiśkiej z gratulacjami z okazji
odznaczenia godnością Honorowego Obywatela Torunia
prof. E. Zawackiej, Brodnice, 31.3.93r.

01.1992r. rps. onp. k. 1

list Elżbiety Kaminiśkiej do p. prof. E. Zawackiej
w sprawie uwagi o książce Birkholza, a także
harcerstwie w Brodnicy plus wywiad z „Przebiegiem”,
Brodnice, 31.3.93r. rps. onp. k. 3

Wypis z listu Josefa Gaca
Krajowa Komisja z Komisji
z Brodnicy

12. 12. 1985 2/1

Michała Litu!

Drżące ze wzdławany list i wiadomości
Fetuzem osiadłemu . . . . .

Co do informacji na temat mojej działalności
okupacyjnej, to muszę przypomnieć, że mi wiele
może na ten temat powiedzieć. Wiele faktów
zatem się n. panuje, a myślę mi nie podoba
Może lepiej byłoby to Osiem skierować do
szkoleń kierownika, który był presem u
organizacji w Brodnicy. Ja pełniłem funkcje
kolporterskie i Agencjonalne 2 grupami w Gru-
dzynie i Nowym Mieście, a także przekazywałem
materiały wypracowane do centrali w Bydgoszczy.
Przyjęte stałoby się na rze był "Carouse"
z Bydgoszczy i wiem, że przez grupę brodnicką
Stozona z 2 sekcji pro materia do Komisji
Bezpieczeństwa Armii Krajowej. Jedną z tych
sekcji prowadził Emil Tomczyński, a drugą je

2/11

- kontakto polisony in tytko 2 seding Karbowin
I to jest wszystko! Oraz po uwiadomieniu sobie jak
plonego dnia otrzymałam pierwszy pienizing
10 tys marek do podziatu między pomocnik-
ne grupy w 3 powiatach, ale jak to zeta-
towitem jui nie pamietam, poze jedynym
epizodem. Otóż bode pierwszy, ze Ciocia jest
w ogrodzie, natomiast pienizka nie stala
w kuchni nie pomocnikow gromadzi przed
zakopowaniem. W trakcie tej czynnosci wstala
i zaskoczyła mnie Ciocia - byla przewarona
tym widokiem, bo pierwszy in domiplita, skad
pochodzy, ale ja sprawy zbezczeszczepalam i
wytowalam Ciociu pomniec ze to pienizka dla
cepielisi. Olowis mi in wienyta, ale ja odtyd
bytem ostrozniejszy

Ciocia tj. matka, kelimij - kamunistkiej Glikisty

Droga Oani Elibieto! Brodnice 19.3.1987
3

O jakże uważnie i poważnie z zapartym
tchem Stuchątam Oani w audycji telewizyjnej
15.3. br o godzi 1945 jak to dobrze się stało,
że zostało to utrwalone w publikacji; bo i
w "Ziemi i pracy" ten był trochę artystów, które
chciał i w piśmie kolejniemi pisał
ogromnie było Oani oddanie się "Pracy" i wiele
Oani pisał i pisał. Niechaby jeszcze, żeby
doprowadzić do publikacji Oani pisał i
sędzię ze strony U-B i długoletni po był w więzieniu
Byłoby to bowiem tragiczne, ponieważ tylko, że nie pisał

dawaj pan. To nie w głowie nie miesi, ze na 4 boha
tenkich akowców ciekoty, po niczce zdawatohy si
mejnie kzych porogor - Niemow, w nowej meszywisto
ci - migzienie i reperje
Podziwiam Pani hart ducha i wytrawosci w kon-
tynuowaniu zbierania roznych nieroz przeszkod
wiedomosci z historii A.K. na Pomorzu
i powierzania tego w jedynj ratorci. Jest to
prerokijnie syzyfowa praca. Zycze Pani duzo
zdrowia i "nit" w prowadzeniu tej pozytywnej pracy
i zapewniam o swoim glębokim szacunku i pomocy
w modlitwie *Śliczeta Kamińska "Kalina" - Brodnice*

Leszko Pordlice

Pordlica 23. 1. 1992

Wielce Szanowna i Droga Pani „20”
5. 2.

Z przykrością domoroszą, że nie mogłam być obecna na uroczystości nadania Pani zaszczytnej i jakże zasłużonej godności Honorowego Obywatela Miasta Torunia. Jak to coraz częściej mi się zdarza, nie pozwoliło zdrowie.

Więc chociaż tą drogą składam moje serdeczne gratulacje, życząc Panu i Pani zdrowia, siły i zapału do dobrej działalności, oraz dobrej i miłej współpracy. Zgusz serdeczne pozdrowienia

Elżbieta Kamińska

7. 3v

niektóre fragmenty dotychczas lat przedwojennych, a pryncypalnie r. 1939. Klamliwe i tendencyjne. Zacytuje dla przykładu chociaż jedno zdanie, Jan Juni 39r. demonstrowała M. Rydz-Śmigły (angiesprochenen deutschhasser) in Thom mit einer grossen Parade aller Waffengattungen die Bereitschaft Polens zu einer kriegerischen Auseinandersetzung. Auf diesem Hintergrund mussten die Bemühungen von Reichskanzler Hitler eine friedliche Lösung "der deutsch-polnischen Frage erfolglos bleiben".

Med rokiem dowiedziatan is, ie jest "kondukcja i ekolicy wstym pozicim i oparowuje wojnie swiata krigze tak osobom przywotnym jak i bibliotekom. albo nie czytali pewnych rzeczy, albo pozostali obojętni. Ja powiedziatan tej kolerancie Niemce, co mysle o tej krigze i napisatan komentarz taki na jaki bylo u mnie stae i wyzwytam jej, aby swojemu znajomemu Birkholom mogła ~~powiedziec~~ przekazac.

Wiasnie miatam sie w tej sprawie z Janem Spothac wtedy w XI 192 w Toruniu.

Jeśli dostane tę książkę od kogoś, to może
 dobrze by było, gdyby ktoś z historyków toruń-
 skich ją przejrzał i wyraził o niej opinię,
 bez swoich emocji i umieścił recenzję w Głównym
 Wyborcu regionalnej albo w jednej "Dziennik
 Chatawskiej", żebyli obdarowani wiedzieli co
 posiadają!

2.4.93 - Długa sprawa, która nie dawała mi spokoju
 to brak jakichkolwiek wspomnień o harcerstwie
 z lat 1945-1946 w "Szticach brodnickich". W ubiegłym
 roku napisałam do p. Dziegińskiego do Ożarnia
 pamiętając, że On, mój brat Lech, p. Cherech i inni
 rozkreśli to harcerstwo. Entuzjazm był taki, iż
 to mi było dość trudne, i przenieść się rozwijało
 zostali jednak orientowani przez U.B. w r. 1946
 wywiezieni do Bydgoszczy i tam przesiedłowani
 i którzy mogą wspomóc.

P. Dziegiński na moją prośbę to opracował
 Opracowanie to przekazał p. D. Suchowiakowi
 który wraz z innymi miłośnikami w Brodnicy
 bardzo nam oświecałymi, bezpłacie, swoim wypo-
 mienianiu, żeby w ewentualnie^{do} wydanie tychże

94
„Schron” p[ro]szyci historie tego pierwszego
kontynuatora przedwojennego koncertu.

Naturalnie, pierzelecinie od tego, Archiwum Pom. A.K.
to opracowanie w pierwszej kolejnosci od p. Dziei-
jowskiego jamna dostanie. Tak pisat.

4.4. br. w formie jedna sprawa rodzinno-akowska
Bajzom wyimch 2 9 mekroju 2 dn. 21.3. br.

Rozpoznatam na zdjeciu swego kuzna, najmlodsze-
go brata mojej matki mjr Adama Gac. Wspom-
niany tam Jan Gornki byl przyjacielem mego
kuzna. Stypendium 2 x o Adamie Gac w telewizji
moj jest zamianka w ksiazce J. Tucholskiego
p.t. „Cichociemni” na str. 146. Jestem ciekawy czy
Dani w swoich wyprawach nie zetkneta sie z
tym moim kuznem. Jezeli tak, to prosz mi napisac,
jezeli nie, to bedzie jmi wiadome.

To wszystko. Proszkro mi, ze pospil prace
z Archiwum jne moze sie podjaci. Do prostru
od pocnetku roku tak ile sy osuje ze jne mam
zupetnie pil. W zomgodnie manego 'hote jest
mloda osoba p. Alicja Nowak - wykontatcinie byzom
oboje z muziem sy na emeryturze
Bajzom bardzo serdeczne pozdrowienia,
a, ze Vielkemoc jni blisko - Wesołego Alleluja!

KTO ROZPOZNA CICHOCIEMNYCH?

Jesteśmy w posiadaniu negatywów fotografii przedstawiających różne sceny z pracy i życia oficerów Oddziału III Sztabu WP w Wielkiej Brytanii w czasie ostatniej wojny. Dla przypomnienia dodać warto, że ten właśnie oddział organizował akcje przerzutu „cichociemnych” do Polski. Krótka notatka dołączona do zbioru tychże negatywów wspomina nazwiska oficerów Jana Górskiego-Chomika i Macieja Ka-

lenkiewicza-Kotwicza. Jak wiadomo, obaj zginęli w walce z wrogiem. Może jednak żyje w Polsce ktoś ze znajomych lub rodziny, kto zechciałby pomóc nam w zidentyfikowaniu osób uwiecznionych na tych fotografiach? Jedno z nich — niżej.

Dr. D. T. Miarczyński
McMaster University MC
Rm. 2N10
Hamilton, Ont., L8N 3Z5
CANADA

T: K: 373/373 Pom.

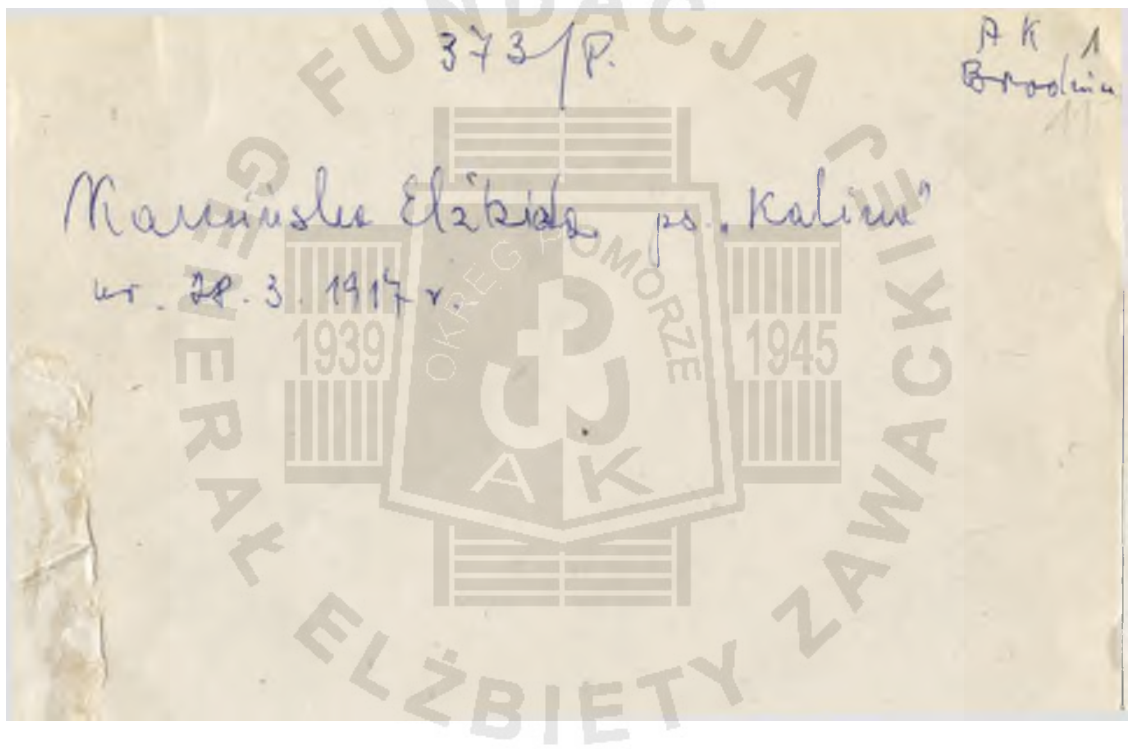
Brodnice

Samotná Elžbieta

Tr. Party informacyjne

k. 14

ELŻBIETY ZAWACKIEJ

1.

2. 373 / Pam.

3. AK
Brodnica

4. Kamińska Elżbieta

5.

6. Kobińska

7. Kamińska

8. Michał Domicyła

9. ur. 28. 3. 1917 r.
Starorupin

10. Brodnica - 87-300

11.

12. Rel. własna o 22 charakterystyce osobowości + 4 Zulemowing
 Niemianka w liście Barbary Stojanowskiej - Zulemowing
 /przeobraża z Darnim w Bodenau au)
 (K82) v. 0. 1. 1. 1.

od jesieni 1943 - do 1945 r.

(z B. Finkowskiej) - szkolna koleżanka siostry Finkowskiej
córka Tymana

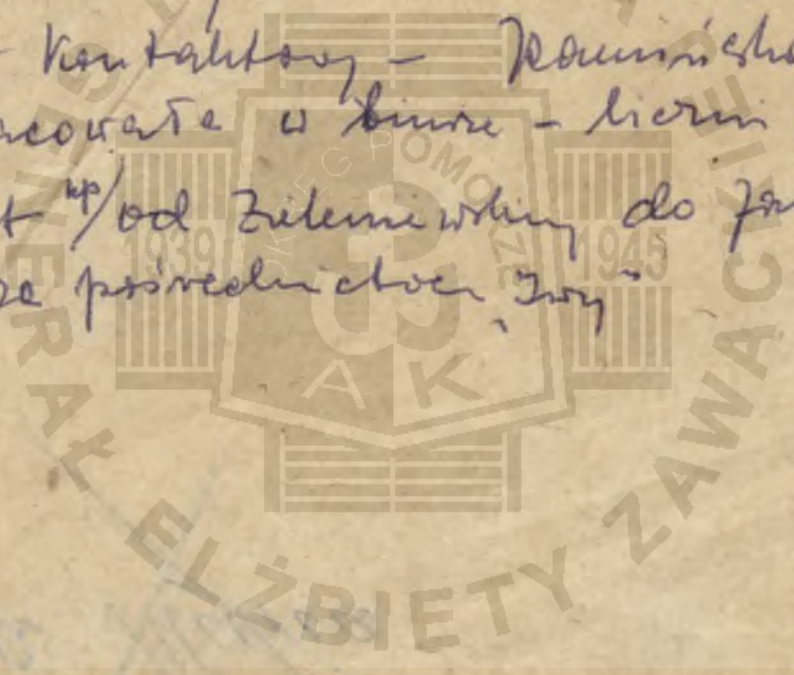
Ramnińska Elżbieta

Brodnicze
karmio

prywatna firma 'Spedycja i Handel Opata'
w Brodnicach "Dworzec?"

plet kontaktowy - Ramnińska Tom
pracowała w biurze - licencja Klesca

plet ^{np}/od Zielonowickiej do Fryborskiej
ze pośrednictwem 'Zoy'

do nr 373

Ramnicka Elżbieta Brodunia⁵

zamieszkała Brodunia, ps. Kalina⁷, ul. Piły Kop 29

pracowała z Dariuszem W. Zielonickim
w Bodenanciu

mapisada o welsie 14 X 78

inf ocl Barbary Zielonickiej
list 2 11 X 78

list 2 odcieranie w spijcie 10/XII 78

Brodzica
6

Kamińska Elżbieta

obecnie mieszka Brodnica ul. Fry-

kop 29

koto Brodnica

zob. liście II Środowiska pomorskiego

ohr. Toruń SZANK

H.M.M.

Imp. Porodnie
AK 9

KAMIŃSKA ELŻBIETA ps. Kalina

zamysigione d. 1. VIII 1943 r.
Odhyciata upr. Kombatanecie 18.04.1991.
Podato: Terlice osob, K-21 SZIPK
ob. Tomii.

AK 91

1. . . . . 24 P. 373 AK Produkcja
 4 Kaminska Elzbieta 5 . . . . . Dnip. "Prorok"
 6 "Kalina" 7 . . . . .
 8 . . . . . 9 . . . . .
 10 Poknydowo 11 - 1945
 dojeżdża do Rygina 14a . . . . .
 do pracy
 12 S. Zawacha . . . . . 2 odcioły produkcji AK (IV)
 "Poknydowska tragedia" wstę

K. E. est. respektu PCK zagrożona arentowaniem
 emienta ukraine i pobiega ostree krytyce
 PCK, które. Obie ukryty. sy. Arentowacia u
 stepity wstętelu njanisicim respektu PCK ma PCK

Alchis-orientoanus w gruel. 44r. 333

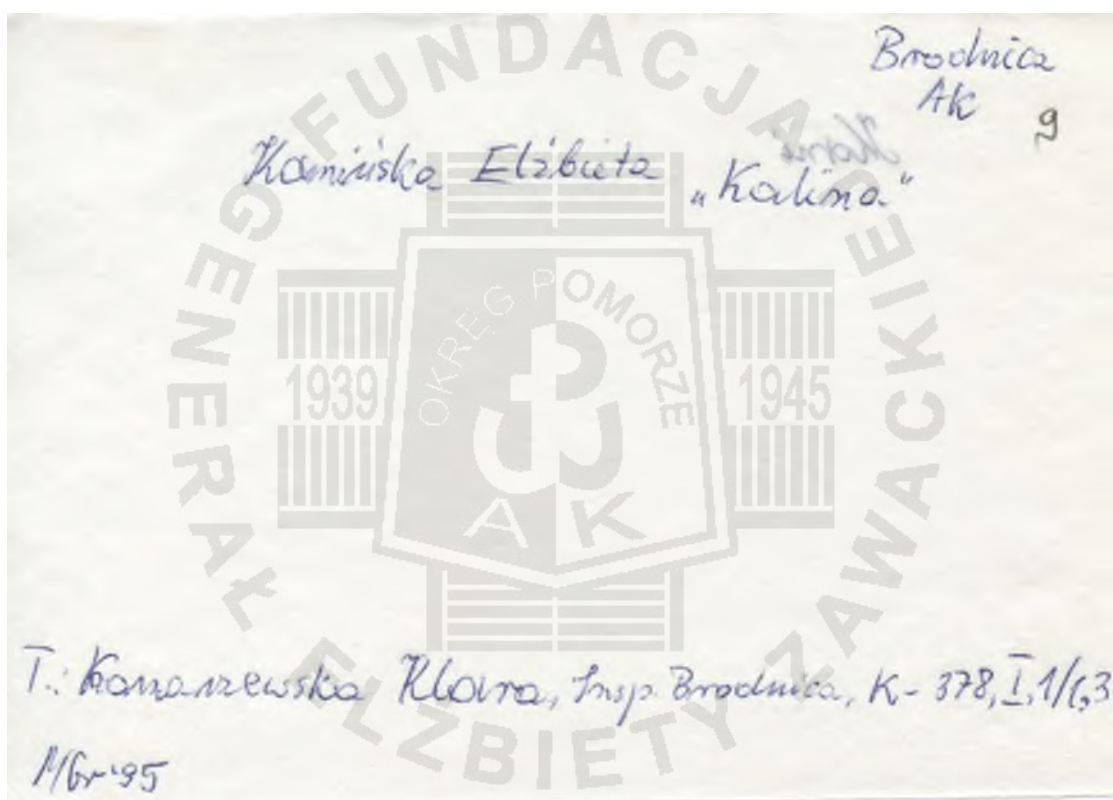
1 Kaminica El...
2 "Kalina"

3 8
4 10

5 12

6 R. E. ent. ...
7 ...
8 ...

Kamińska Elżbieta

Brodzice

15
10

Podczas okupacji miał z nią blisko
kontakt S. Karbowski.

Zob. T. i Karbowski S., list z dn. 15.01.96

HMH-86

KAMINSKA [Elżbieta]

ps. "Kalina"

Brodnica

AK

Stemplewska Maria zam. Ostrowska ps. "Faszyna" -
łączniczka na trasie Brodnica-Osiek-Rypin.
Docierała z rozkazami do Brodnicy m.in. dla
Kamińskiej ps. "Kalina".

Maria Stemplewska Kamińska z Brodnicy postanowiły
ostrzec Krystynę Bąkównę o grożącym jej aresztowa-
niu w grudniu 1944r. w związku ze sprawą
pokrzydowską. Kamińska powiadomiła o niebezpieczeń-
stwie Bąków. Krystyna Bąkówna poszła natychmiast do
lekarza, udając chorą, i otrzymała kilkudniowe
zwolnienie. Być może uratowało to jej życie.
Nie wie nic o Wróblewskim i piastowanej przez niego
funkcji w AK.

T.: Stemplewska-Ostrowska Maria, Insp. Brodnica,
K-415, I, 1/2, 3v.

MGr'94

†† Laminiska Elzbieta

Brodni's
12

Dm. 31. 10. 2008 - inf. posty
- "adres et nie żyje" posty

2/2 XI'08

f. Klaminiska, Elzbieta
c. Michota

Brodzice
PK 13

nr. 28.03. 1917 Staromyślim;
konspiracja - 1943-01, 1945

zob. Lista członków Św. Ł. & P.K.
Okr. Toruń, s. 40; f. problem.
"org. kombatauckie"

PK III '11

Rel. 373 / P.

Ramnińska Elżbieta ps Kabina
wg Antoszewskiej - miesiąc wrześ. 55, 8

Ramnińska pisze na maszynie (o nieuniknionych
literackich) dla inspektoratu

Roomer Cybulski, Konarski i Zakorski

— Ramnińska wpiast pracowała z Zielniowską
Była kwiśką oraz pisze na maszynie motywy,
opie, polecenia, rozkazy. Wykonowała mu prace
złotne. Dziworyne gdańskie dać mi i mru-
mia, o prawym kierunku. Kontynuacja braku
merytorycznym losem służy Zielniowskiej

nińska Elżbieta

